

Kokeile

Tunnetaitojen oppimisessa tärkeää on toisto ja se, että teemat ja asiat sidotaan osaksi lasten jokapäiväistä arkea. Tämän materiaalit toimintamallit ja tehtävät kannattaakin ottaa vaikkapa osaksi päivittäisiä aamu- tai päiväpiirejä. Tärkeää on luoda tuokioihin rauhallinen, salliva ja kiireetön ilmapiiri. Tälle sivulle on koottu muutamia tehtäviä, joiden kautta voitte syventää tuokioiden tehtäviä.

Tutkitaan ympäristöä

- Tutkikaa yhdessä ympäristöänne joko ulkona tai sisällä ihmetellen ja kummastellen.
- Laittakaa ensin silmät kiinni ja kuunnelkaa ympäristön ääniä. Katselkaa sen jälkeen ympärillenne. Millaisia muotoja, värejä ja pintoja näette? Lähtekää sitten tutkimaan ympäristöä koskettamalla. Miltä tuolin pinta tuntuu? Miltä lattia? Miltä puun kaarnan pinta, entä kivi, lumi tai jää? Miltä ne tuoksuvat?

Tunnustellaan

Valmistaudu tuokioon keräämällä itsellesi erilaisia ja erituntuisia esineitä haluamasi määrä: kevyitä, painavia, kovia, pehmeitä, venyviä ja joustamattomia. Huom! Monista kierrätyskeskuksista saa hakea ilmaiseksi tavaraa opetuskäyttöön. Kysy mahdollisuutta omalta paikkakunnaltasi. Myös arkiset tavarat toimivat tässä leikissä hyvin.

- Laita yksi esine kerrallaan pussukkaan. Mikä sinne on mennyt piiloon?
- Anna lasten tunnustella esinettä pussukassa vuorotellen.
- Ohjaa lapsia miettimään, miltä erilaiset pinnat tuntevat? Onko pinta kova vai pehmeä? Sileä vai karhea? Onko esine kevyt vai painava? Kylmä vai lämmin?
- Tuntuuko esine miellyttävältä vai epämiellyttävältä. Tykkääkö lapsi siitä, miltä esine tuntuu?
- Kun kaikki ovat saaneet tunnustella esinettä, lapset saavat käydä vuorollaan nostamassa esineen pois pussista. Mikä sieltä paljastuu? Millainen se on? Minkä värinen se on?

- Miettikää yhdessä, millaista ääntä esineet voisivat pitää. Anna lasten näyttää itse äänтелеvellä.
- Miten esine voisi liikkua? Anna lasten näyttää itse liikkumalla tai esinettä liikuttamalla.

Tuoksujä ja tuntemuksia

- Tehkää yhdessä tuoksupurkkeja tai tuoksupusseja.
- Tehkää yhdessä taikahiekkää: Taikahiekan valmistusohje kahdelle lapselle: 4 desiä vehnäjäuhoja, 4 desiä maissitärkkelystä, 1 desi öljyä (taikinan värjäämiseen mausteita tai elintarvikevärejä).
- Riisiä voit värjätä laittamalla pakastepussiin riisiä, muutama tippa elintarvikeväriä sekä loraus etikkaa, joka kiinnittää värin. Muista, että elintarvikeväri värjää sormet helposti ja tehokkaasti.
- Tehkää yhdessä jääpaloja, jotka on värjätty elintarvikeväreillä. Jääpalojen sisään voi laittaa myös mausteita ja kasveja.

Erilaisia elintarvikkeista valmistettavia aistileikkeihin sopivia reseptejä löydät myös paljon netistä.

Tunteiden mosaiikki

- Kerätkää lasten kanssa yhdessä erilaisia luonnonmateriaaleja: kaarnaa, käpyjä, kiviä, oksia, heinää, havuja, hiekkää, sammalta.
- Liimatkaa luonnonmateriaalit kiinni esim. vaneriin. Tällöin muodostuu yksi iso pinta, jossa on erilaisia tunnusteltavia asioita.
- Tunteiden mosaiikin voi tehdä myös esimerkiksi eri tuntuista kankaanpaloista: sileitä, karheita, pehmeitä, silkkisiä, pörröisiä.

Omat tunneilmeeni

- Tutkikää yhdessä Nallen tunnekuvista, millainen ilme on iloinen, surullinen, pelokas tai vihainen?

- Tutkikaa omia ja kaverin ilmeitä peilin edessä. Millaisia erilaisia vihaisia, iloisia, pelokkaita tai surullisia ilmeitä teillä on? Millainen on ilme, entä kehon asento?
- Millaiset äänensävyt liittyvät eri tunteisiin?
- Valitkaa yhdessä jokin lause tai sana. Tutkikaa yhdessä, miten ilme ja äänensävy vaikuttavat lauseen tai sanan merkitykseen ja tulkintaan.

Tarttuvat tunteet

- Leikkikää leikkiä, jossa tunteet, ilmeet, eleet ja liikkeet tarttuvat.
- Yksi leikkijä ottaa jonkin ilmeen. Muut peilaavat ilmeen takaisin. Ilmeiden lisäksi voitte peilata toistenne asentoja, liikettä ja äänensävyjä.
- Peilatkaa toisianne sekä yhdessä ryhmänä että pareittain.

Tunteiden muodot ja värit

- Levitä lattialle iso alue rullapaperia ja valitse musiikkia valmiiksi.
- Piirrä vapaalla kädellä paperille ihmisen ääriviivat tai pyydä yhtä lasta hetkeksi makaamaan paperille ääriviivojen malliksi.
- Valitse käsiteltävä tunne.
- Pohtikaa yhdessä lasten kanssa, missä kohtaa kehoa tunne asuu. Ohjaa lasta laittamaan käsi siihen kohtaan, missä hän ajattelee tunteen asuvan.
- Pohtikaa yhdessä minkä värinen ja muotoinen tunne voisi olla.
- Anna lasten maalata tai värittää eri tunteen muotoja ja liikkeitä paperiin niihin kohtiin ihmisen kuvaa, missä he ajattelevat tunteiden asuvan.
- Voitte halutessanne maalata mausteilla ja mehuilla. Tunnustelkaa rauhassa lämmintä vettä ja tutkikaa mausteita, niiden värejä ja tuoksua.
- Ottakaa lopuksi työstä kuva.

Mieleni tunnesäättilä

- Askarrelkaa yhdessä lasten kanssa itsellenne pahvilaatikosta ja muista kierrätysmateriaaleista tunnetiedotin.
- Tulosta [Tunnetaitomateriaali](#).

- Pitäkää yhdessä säätiedotushetki, jossa jokainen voi Halli-nallen tunnekorttien sekä Tunnesäätö-korttien avulla käydä tiedottimen sisällä / ruudussa näyttämässä, mikä säätö hänen mielessään juuri sillä hetkellä on.
- Ottakaa säätiedotus osaksi aamupiiriä tai jotain muuta päivittäistä yhteistä hetkeä. Voitte myös pohtia yhdessä, minkä kokoinen tunnesäätö kulloinkin lapsen mielessä on. Onko se iso vai pieni?

Tunteiden äänet

- Ottakaa jokaisen lapsen omasta säätiedotuksesta kuva tai videota tabletilla tai kännykällä.
- Äänittäkää tiedotukseen yhdessä siihen liittyviä sanoja. Mikä tunnesana kuvaa tiedotuksen säätöä lapsen mielestä parhaiten?
- Millaisia muita ääniä säätiedotukseen liittyy?
- Voitte liittää tiedotukseen myös lapsen tarinointia tunteesta.

Päästetään kiukku vapaaksi

- Valmista muovipulloista, elintarvikeväristä, glitteristä, vedestä ja kirkaasta liimasta erilaisia tunnepulloja.
- Valitse valmiiksi sopivaa musiikkia.
- Valitse yksi pullo ja pohtikaa yhdessä, mikä tunne siellä voisi olla piilossa. Päästä tunne vapaaksi. Kokeilkaa yhdessä, miten vapaaksi päästetty tunne liikkuu ja millaista ääntä se pitää.
- Miten tunne vaikuttaa kehon asentoon ja painoon, liikkeiden nopeuteen ja liikkeiden kokoon? Liikkukaa ja kokeilkaa yhdessä. Lähde myös itse mukaan liikkumaan!
- Leikkikää leikkiä, jossa liike ja pysähtyminen vuorottelevat. Tunne päästetään vapaaksi ja valmiiksi valittu musiikki laitetaan soimaan. Lapset liikkuvat, kunnes musiikki taukoaa. Tällöin liike pysäytetään ja puhalletaan muutaman kerran, niin että saadaan myrskypilvi etäämmäs.
- Miettikää yhdessä, mitä voi tehdä jos kiukku yllättää: tömistää, puristaa kädet nyrkkiin ja vapauttaa, nojata seinään, mennä syliin, puhalleta, tanssia, kävellä kiukkuisesti, kertoa aikuiselle.

Mikä tunteisiini vaikuttaa?

- Tulostakaa esimerkiksi Pikku Kakkosen- kommunikaatiokortit.
- Asetelkaa Halli-nallen tunnekortit lattialle.
- Levitä myös kommunikaatiokortteja lattialle.
- Pyydä lapsia vuorollaan valitsemaan yksi kuva.
- Pohtikaa yhdessä, millaisia tunteita kuvassa oleva asia lapsessa herättää. Jos kuvassa on vaikkapa kirja, pohtikaa, miltä lukeminen lapsesta tuntuu.
- Kun olette yhdessä pohtineet tunteita, lapsi voi viedä kuvan sen Nallen tunnekortin luo, joka liittyy kuvan asiaan.

Materiaali Mediametkan nettisivuilla: [Kokeile – Mediametka ry](#)

Materiaalin sisältö: Leena Mela, Mediametka ry

Kuvitus: Roope Lipsanen